

15.11.2011

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
Hallitusneuvos Katriina Laitinen

Viite: Lausuntopyyntönnö id7334449, 26.10.2011

Lausunto asetulusuonnoksista koskien rahapelien toimeenpanoa ja pelisääntöjä

Sisäasiainministeriön poliisiosasto on pyytänyt lausuntoa Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta asetulusuonnoksista koskien rahapelien toimeenpanoa ja pelisääntöjä sekä asetulusuunnoksiin liittyvistä perustelumuistioista. Valtioneuvoston asetukset annetaan arpajaislain (1047/2011) 67 §:n 1 momentin 3 kohdan ja arpajaislain muuttamisesta annetun lain (575/2011) 13 c §:n 2 momentin nojalla. Sisäasiainministeriön asetukset pelisäännöistä annetaan arpajaislain muuttamisesta annetun lain (575/2011) 13 c §:n 4 momentin nojalla. Asetukset on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti arpajaislain muuttamisesta annetun lain kanssa (1.1.2012).

Merkittävää on se, että rahapelijärjestelmästä lakisääteisten yksinoikeuksien järjestelmään siirryttäessä yhteisöjen toiminnan rajoituksista säädetään jatkossa suoraan laissa. Toisekseen rahapelilupiin sisältyvät rahapelien jakelua koskevat ehdot korvataan valtioneuvoston asetuksella annettavilla säännöksillä. Edelleen pelisäännöt on tarkoitettu antaa liitteenä olevien sisäasiainministeriön asetulusuunnosten mukaisesti.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos viittaa aiemmin arpajaislaista antamaansa lausuntoon. Samalla kun rahapeleillä saadaan varoja tärkeisiin yhteiskunnallisiin tarpeisiin, ja Raha-automaattiyhdistyksen rahapelitoiminnalla erityisesti kansanterveyttä ja väestön hyvinvointia palveleisiin tarkoituksiin, on tärkeää säädellä toimintaa haittojen vähentämiseksi.

Raha-automaattiyhdistyksen rahapelien ja erityisten pelisalien enimmäismäärästä

Valtioneuvoston asetuksessa koskien Raha-automaattiyhdistyksen rahapelien toimeenpanoa säädetään pelipisteissä, erityisissä pelisaleissa ja pelikasinoissa olevien raha-automaattien ja kasinopelien (ja niihin rinnastettavien pelien) enimmäismäärästä. Pelipisteissä saisi pitää enintään 17 600 raha-automaattia, erityisissä pelisaleissa 2 400 raha-automaattia ja pelikasinoissa enintään 800 raha-automaattia. Kasinopelejä ja niihin rinnastettavia pelejä saisi pitää enintään 500 erityisissä pelisaleissa ja enintään 120 pelikasinoissa. Erityisiä pelisaleja saisi olla enintään 120 kappaletta.

Perustelumuistiossa todetaan, että Raha-automaattiyhdistyksellä on nykyään jo lähes 20 000 raha-automaattia pelipisteissä ja erillisissä pelisaleissa sekä 78 erityistä pelisalia. Raha-automaattien määrä ei tulisi kasvamaan, mutta erityisten pelisalien määrä tulisi lisääntymään. Määrää perustellaan rahapelaamisen valvonnalla, joka voi olla joissain paikoissa haasteellista.

15.11.2011

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kannattaa rahapelien ja erityisten pelisalien enimmäismäärän säätämistä valtioneuvoston asetuksella. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kannattaa myös pidättyvyyttä erityisten pelisalien ulkopuolisten raha-automaattien lisäämisessä. Rahapelaamisen järjestäminen valvotuissa pelisaleissa on merkki myönteisestä kehityksestä, sillä ikärajakontrolli vahvistuu. Myös liialliseen tai ongelmalliseen rahapelaamiseen voidaan puuttua rahapelitoimijan puolesta nopeammin. Raha-automaattien kohdalla sähköistä tunnistautumista tulisi kehittää.

Raha-automaattiyhdistyksen uuden kasinon perustamisesta

Valtioneuvoston asetuksen 7 §:ssä säädetään pelikasinoiden lukumäärästä ja sijaintipaikasta. Sen mukaan pelikasinotoimintaa saisi harjoittaa Helsingin kaupungin alueella ja Itä-Suomen alueella. Perustelumuistiossa todetaan, että pykälä mahdollistaisi uuden kasinon avaamisen tulevaisuudessa ja kansainvälisesti verrattuna pelikasinotoiminta on Suomessa hyvin rajoitettua. Samalla arvioidaan, että yhden uuden kasinon avaamisella ei olisi merkittävää pelihaittoja lisäävää riskiä, koska pelikasinotoimintaa säännellään tiukemmin kuin pelisalitoimintaa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos katsoo, että rahapelien pelaaminen valvotussa pelikasinon kaltaisessa tilassa on parempi vaihtoehto kuin raha-automaattien lisääminen yleisiin tiloihin, kuten esimerkiksi kauppakeskuksiin tai hypermarketteihin. Uuden pelikasinon perustamisen ohessa tulisi panostaa rahapelihaittojen ennalta ehkäisyyn pelikasinossa ja ongelmapelaajille tarkoitettujen palvelujen saatavuuteen lähiympäristössä. Myös pelikasinotoiminnan vaikutusta paikalliseen turismiin tulisi miettiä etukäteen.

Veikkaus Oy:n monikansallinen veikkauspelejä

Valtioneuvoston Veikkaus Oy:n rahapelitoimintaa koskevan asetuksen 7 §:ssä säädetään monikansallisesta yhteisten voittoluokkien veikkauspeleistä. Kyseistä peliä eivät koskisi asetuksen pykälät, jotka määrittävät voitto-osuuksien tasauksen, voittojen pyöristämisen, perimättä jääneet voitot ja maksamattomat pelitoiminnan varat. Sen sijaan säädetään, että rahapeliyhtiön olisi siirrettävä vähintään 10 miljoonan euron suuruiset perimättä jääneet voitot pelin monikansalliseen voittorahastoon ja muut perimättä jääneet voitot maksamattomiin pelitoiminnan varoihin.

Perustelumuistiossa todetaan, että monikansallinen veikkauspelejä olisi kansallisten rahapeliyhtiöiden yhteislotto Euroopassa (Eurojackpot). Valtioneuvosto on myöntänyt Veikkaus Oy:lle rahapeliluvan tähän tarkoitukseen 25.9.2008. Rahapelin toimeenpano alkaisi suunnitelman mukaan 23.3.2012.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos muistuttaa, että rahapelin ominaisuudet ja markkinointi voivat lisätä rahapelaamista ja rahapelin haitallisuutta. Rahapelifoorumin linjauksissa (Suomalainen rahapeli-, bingo- ja tavarapajais- ja rahankeräyspolitiikka 2006) todetaan, että päävoiton suuruudella ei näy olevan yhteyttä piirteisiin, jotka lisäävät riippuvuusriskiä. Viikoittaiset miljoonien eurojen päävoitot ovat kuitenkin uutta suomalaisessa rahapelikulttuurissa. Ennen tämän monikansallisen veikkauspelejä lanseerausta tulisi miettiä ainakin rahapelin palkitsevuutta ja tarjontaa (eli rahapelin saatavuutta useista jakelukanavista). Myöskään uuden veikkauspelejä markkinointi ei saisi olla aggressiivista.

15.11.2011

Kaikki hevoskohteiset rahapelit Fintotolle

Veikkaus Oy:n rahapeliin toimeenpanoa koskevasta valtioneuvoston asetuksesta on poistettu viittaus hevoskilpailuihin, sillä hevoskohteisia rahapelejä saa jatkossa toimeenpanna vain Fintoto Oy. Valtioneuvoston asetuksessa koskien Fintoto Oy:n rahapeliin toimeenpanoa nimetään kaikki sallitut hevoskohteiset rahapelit (2 §). Perustelumuistiossa selvennetään, että V75- ja V5-pelit siirtyvät Veikkaus Oy:ltä Fintoto Oy:lle. Fintoto Oy on myös esittänyt sisäasiainministeriölle käynnistävänsä vuoden 2012 alusta lukien V65-pelin. Kaikki V-alkuiset rahapelit muuttuvat Toto-peleiksi.

Yksinoikeus rahapeliin toimeenpanemiseen on Veikkaus Oy:llä, Raha-automaattiyhdistyksellä ja Fintoto Oy:llä (575/2011, 11 §). Laissa arpajaislain muuttamisesta todetaan kuitenkin, että tässä pykälässä mainittujen rahapeliyhtiöiden toimeenpanemien rahapeliin tulisi erottua riittävästi toisistaan. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos katsoo, että hevoskohteisten rahapeliin keskittäminen Fintoto Oy:hyn on selkeä ratkaisu rahapeliin toisistaan erottumiseen. Myös rahapeliin nimenmuutos tukee tätä ratkaisua.

Sisäasiainministeriön asetusluonnokset

Sisäasiainministeriön asetukset säätävät rahapeliin pelisäännöistä samalla tavalla kaikkien yksinoikeuden omaavien rahapeliyhtiöiden kohdalla. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos pitää yhdemukaistamista kannatettavana, sillä rahapelejä on paljon ja niitä saattaa tulla lisää erityisesti sähköisessä muodossa.

Laissa arpajaislain muuttamisesta (575/2011) todetaan rahapeliin toimeenpanon (13 c §) kohdalla, että "rahapelit on toimeenpantava siten, että rahapelitoimintaan osallistuvien oikeusturva taataan, väärinkäytökset ja rikokset estetään sekä pelaamisesta aiheutuvia sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja vähennetään". Terveiden ja hyvinvoinnin laitos kannattaa, että kaikkien rahapeliin toimeenpanossa noudatetaan näitä periaatteita ja ne kirjataan myös uuteen arpajaislakiin.

Pääjohtaja

Pekka Puska

Erikoistutkija

Johanna Järvinen-Passopoulos